

I. En helgbetraktelse över läget i världen

Alla som har haft en hederlig gammal influensa vet hur det känns. Inte en sådan där trist lågvarvsförkylning som aldrig verkar gå över, utan en intensiv en med hög feber. Helst skall det inte vara några kemikaliska manipulationer, febernedsättande och annat, utan bara det rena, råa förloppet. Den kommer som en aning, en anstrykning till ruggighet och man kanske känner sig lite öm någonstans. Och så slår den till. Snabbt och obarmhärtigt dras man med. Och av alla kroppsliga symptom är febern det intressantaste. Först känner man sig het och brinnande, ett tillstånd som känns plågsamt för kroppen. Gnagande oroskänslor jagar genom ens lekamen. Hur man än ligger känns det inte bekvämt. Allt är verkligen ytterst obehagligt. Men om och när förloppet fortsätter att intensifieras kommer ett stadium då febern blir så hög att spänningarna och oron löses upp i ett lätt hallucinatoriskt behag. Det är som att medvetandet lösgörs från branden i kroppen. Det blir nästan som en mystisk upplevelse. Man träder in i ett dvalliknande tillstånd mellan dröm och vaka där kontakten med tid och rum blir diffus. Ett tillstånd som kan kännas märkligt fruktbart och givande.

Utan att riktigt förstå varför, blir man i detta tillstånd så plötsligt medveten om att man har nått en vändpunkt. Man känner att nu blir jag frisk, och det kommer att gå fort. Sinnet klarnar och kroppstemperaturen sjunker snabbt. Ett fenomen som ackompanjeras av ymnig svettning. Och just den här ”nu-blir-jag-frisk-svettningen” är egendomligt välgörande. Det är som att det onda går ur kroppen. På sätt och vis känns det som om sjukdomen varit ett besök i tvättmaskinen. Skållhet har man tumlat runt i ett obehagligt tillstånd, men efter sköljning och centrifugering känner man sig visserligen lite skrynklig men osedvanligt ren. Ren som våren.

Och jämförelsen med våren är ingen tillfällighet. För efter en sådan här resa kan man på ett djupare plan känna sig mycket fruktbare än tidigare. Saker har klarnat, hinder har bränts bort. Det som har varit långt borta har kommit närmare. Kanske så nära att det är inom räckhåll. En ny kvalitet bryter fram. När det här fungerar som bäst är febern subjektivt sett en process som utlösts för att det omöjliga men nödvändiga skall kunna bli det möjliga.

Men varför skriver jag nu om detta? Förklaringen är faktiskt mycket enkel. Jag kände att jag borde skriva ett nyhetsbrev så här inför julen, och jag tänkte då på det år som gått. Rent personligt har det varit givande, ja rent av fascinerande år då trådar från det förflutna som nästan verkade ha brutit knutits in i en process som vetter mot framtiden, och jag har rakt inte varit sjuk. Men läget i världen är djupt bekymmersamt. Det är som ett galopperande vansinne gripit oss. Amerikanerna har t.ex. med sitt presidentval kungjort för hela världen att vi vill minsann inte vara sämre fundamentalistiska extremister än de vi bekämpar. Så med parodisk tydlighet illustreras de rädslostyrda processer som jag sammanfattar i tesen ”man blir som det man hatar”. Det varma välkommandet i det befriade Irak har förvisso uteblivit och med desperationens alla kännemärken

skall nu det förestående valet tvingas fram. Och det kanske kan lyckas. Men kan de valda i så fall samarbeta utifrån en rimligt gemensam vision om en god framtid för Irak? Det återstår verkligen att se. Och en än större fråga är hur amerikanerna på lite längre sikt skall kunna ta sig ur denna krigskvicksand med hedern i behåll och utan allt för stora konvulsioner för sin egen och världens ekonomi.

Israeler och palestinier håller varandra i ett fortsatt vansinnesgrepp, även om en och annan högst osäker förhoppning vädras när nu Arafat gått till de sälla jaktmarkerna. Och hur det hela kommer att utvecklas vet förstås ingen. Även om Marwan Barghouti i skrivande stund har tagit tillbaka sin kandidatur för andra gången väljer kanske palestinerna i en nog så symbolladdad gest en man i israeliskt fängelse till sin president. Men oavsett hur det blir med just den saken så har jakten på trygghet inom säkra gränser för en judisk stat skapat otrygghet för en hel värld.

Miljöförstöringen drivs mot klimatkatastrof. Allt fler är eniga om detta. Kyotoprotokollet är med eller utan USA:s undertecknande alldeles otillräckligt. Och samtidigt hetsar alla vidare mot högre ekonomisk tillväxt. Vi måste bevars öka farten i ekonomin. Blir vi bara tillräckligt rika så ... I den icke idealiserade verkligheten har emellertid ekonomins globalisering nu kommit till den punkten att de allmänna lönesänkningarna hotar att skölja in över de välbeställda nationernas gränser. De lågutbildade får förmånen att konkurrera på "lika villkor" med arbetslösa kineser, och de högutbildade får samma förmån i förhållande till t.ex. indiska IT-tekniker och kinesiska ingenjörer. Alla som inte är politiska oskulder befarar att det stundar vargatider.

Och när jag fortsatte att tänka på det här sättet kände jag hur missmodet spred sig i min varelse. Inte direkt en känsla ur vilken jag skulle kunna hämta ett gott och trösterikt julbudskap. Och egentligen inte heller en känsla som stämmer med min grundinställning till framtiden. Så därför bestämde jag mig för att inte skriva någonting alls. Tills nu när bilden om influensaprocessen plötsligt bröt in i mitt medvetande, för då kände jag att jag funnit en metafor för hur jag ser på läget.

Visst är det som man brukar säga om tävlingsomständigheterna för en del av SvD:s bragdguldsvinnare, ett svårt och vanskligt läge. Men trots att det ser så utomordentligt osäkert och problematiskt ut tror jag ändå att det är som om världen vore inne i en intensiv feberkris. En feberkris som om allt går väl kommer att göra det omöjliga men nödvändiga, möjligt och verkligt.

Vi ser med hån och förfäran på alla misslyckade kommunister som bakom retoriken att de byggde socialismen och att kommunismens klasslösa paradiset hägrade i själva verket förtärde sin vision i en pinsamt ekonomiskt ineffektiv förtryckarapparat. Annat är det med oss själva. Vi tror att vi har det alldeles inom räckhåll. Paradiset byggt på vetenskapliga framsteg, teknologiska innovationer och evig ekonomisk tillväxt. Vi sträcker ut handen, och sträcker den och sträcker den... Men i verkligheten famlar vi lika mycket efter en illusion som någonsin de som svärmade för kommunismen. Och min känsla är att vår längtan och strävan, som faktiskt med stigande intensitet har pågått under de senaste 200 åren, nu verkligen har kommit in i ett nytt stadium. Vi har helt enkelt tappat

greppet och febriga och galna är vi på väg in i det benådade tillståndet mellan dröm och vaka. Det tillstånd där det som hindrar klarhet kan brännas upp. Det tillstånd där vi kan se att det nödvändiga inte längre är omöjligt.

Och vad är det då som är nödvändigt, och vars omöjlighet förhoppningsvis håller på att transformeras till en vision av möjlighet i det febriga nutillståndet. Ingen enkel sak att beskriva kort. Men jag tror i varje fall på möjligheten av en globaliserad värld grundad på en etik och människosyn katalyserad i de befintliga religionernas ekumeniska kärnpunkt eller hjärtpunkt. En global värld uppbyggd från en global vision som med utgångspunkt från en nyuppenbarad insikt integrerar de olika religionerna i ett kreativt samverkansflöde som gör det möjligt att gå bortom nuvarande låsningar och konflikter. En global värld i frihet och demokrati, med rimlig ekonomisk rättvisa inom och mellan länder, där de ekonomiska resurser som används ryms inom de ekologiska ramar som gäller på Jorden och där det arbete som krävs för att hålla den ekologiskt tolerabla ruljansen igång också fördelas rimligt rättvist, för alla måste kunna söka självinsikt, värde och mening genom att med arbete bidra till sitt samhälle och sin grupp. En global värld med en blomstrande kultur som celebrerar den lyckliga utgången på feberkrisen.

Oj oj, säger den självutnämnde realisten. Vilka rosenröda förhoppningar. Inga alternativ finns till att fortsätta som vanligt. Perspektivlöst fångade i av oss själva upptrampade spår återstår enligt den här hållningen inget annat än att traska vidare.

Frågan om hur det verkligen är och kommer att gå har inte sitt slagfält i intellektets värld, utan den avgörs i vars och ens hjärta. Vi måste rannsaka oss själva och känna efter vad vår intuition och vårt i hjärtat talande samvete bjuder oss att hoppas och att tro. Och så ta ställning. Klart och entydigt. Och därefter gäller handling. Klok och framsynt handling tillsammans med våra bröder och systrar.

II. Rösträkningsbekymmer

För tillfället är det ju en del rabalder i Ukraina. Det har uppenbarligen varit problem med både friheten att rösta efter egen övertygelse och med själva rösträkningen. Ingen är egentligen förvånad. Putins kalla hand syns i bakgrunden. Han hoppas förstås att han skall kunna behålla Ukraina i samma fälla som Vitryssland. Hur det hela slutligen kommer att avlöpa lär visa sig, men Putin och den korrupta nuvarande ledningen i Ukraina med Kutjma i spetsen har fått den värsta av motståndare. Ett folk som tröttnat. Det räcker nu! Vi vill ha frihet och demokrati!

Problem med rösträkningen var det uppenbarligen även i det amerikanska presidentvalet. Bush vann stort. Något som egentligen inte överraskade mig. Jag hade i och för sig hoppats på ett annat utfall, men Bush och hans återvalsstrateger lyckades uppenbarligen med det som jag i mitt förra nyhetsbrev beskrev som nyckeln till en seger, nämligen att upprätthålla en tillräckligt hög nivå av skräck i samhället för att en majoritet av de röstande amerikanerna skulle

känna att det goda omdömet kräver att landet leds mot trygghet och seger av en i den sanna kristna tron förankrad verkligt principfast krigare.

Men så var det ju det här med rösträkningen. Olika incidenter, som t.ex. upptäckten att en elektronisk röstmaskin tagit 3893 extra Bushröster ur tomma intet, startade uppenbarligen en formlig flod av rapporter, rykten och teorier om valet och rösträkningen. Ansedda publikationer har behandlat frågan. *New York Times* (www.nytimes.com) skrev t.ex. en ledare 14 november med rubriken *About those election results* där balanserat formulerad förståelse för väljarnas misstro uttrycks i klara ordalag.

Bortsett från upptäckta och rättade fel i röstnings- och räkningsproceduren påminner ledarskribenten om att "there is also no way to be sure that the nightmare scenario of electronic voting critics did not occur: votes surreptitiously shifted from one candidate to another inside the machines, by secret software" (Det finns inget sätt att med säkerhet veta att det mardrömsscenario som påtalats av kritiker av elektronisk röstning inte inträffade, dvs. att röster förts över i smyg från den ena kandidaten till den andra genom ett hemligt dataprogram).

Det finns i och för sig inga bevis för sådan röststöld, men företagen som programmerar maskinerna har vägrat offentliggöra sina program. Knappast en förtroendeskapande hållning, som dessutom kombineras med det faktum att många maskiner inte kunde prestera ett papperskvitto på vilken rösthandling som hade registrerats. När man hör sådant behöver man faktiskt inte vara paranoiker för att börja tänka på Stalin som ju lär ha sagt något i stil med: "Visst är det bra med val. Men den intressanta frågan är vem som har makten över rösträkningen."

Sådana associationer gör inte *New York Times* ledarskribent utan han/hon nöjer sig med att konstatera att: "Until our election system is improved – with better mechanics and greater transparency – we cannot expect voters to have full confidence in the announced results." (Inte förrän valsystelet förbättrats – med bättre procedurer och större transparens – kan vi inte förvänta oss att väljarna skall ha fullt förtroende för de tillkännagivna resultaten.)

För min egen del tänker jag i detta sammanhang bara på vad det skulle betyda om t.ex. DN skulle ha skrivit något liknande i en kommentar till ett svenskt val.

Vad som är fakta i målet är förstås inte lätt att veta. Men misstron är uppenbarligen tillräckligt stark för att James K. Galbraith skall på *The Nations* hemsida (www.thenation.com) helt radikalt föreslå att valdagen bör avskaffas och ersättas med ett postvals-system som redan lär finnas i Oregon. Systemet fungerar så att alla som registrerat sig som röstvilliga får sig tillsänt valsedlar som ifylls och returneras.

Den mest intressanta artikeln som jag läst i rösträkningsärendet är dock skriven av en försiktig statistiker, Steven F. Freeman vid University of Pennsylvania. Hans rapport har titeln *The unexplained exit poll discrepancy* (www.solarbus.org/stealyouelection/articles/exit-poll-discrepancy-1110.pdf),

och handlar alltså om att avvikelserna mellan exit polls (vallokalsundersökningarna) och det räknade slutresultatet var misstänkt stora i de tre för slutresultatet helt avgörande staterna Ohio, Florida och Pennsylvania. I alla tre staterna fick John Kerry väsentligt färre och Bush följaktligen väsentligt fler röster än vad vallokalsundersökningarna antydde.

Och efter sin statistiska analys drar Steven Freeman slutsatsen att "the likelihood of any two of these statistical anomalies occurring together is on the order of one-in-a-million. The odds against all three occurring together are 250 million to one. As much as we can say in social science that something is impossible, it is impossible that the discrepancies between predicted and actual vote counts in the three critical battleground states of the 2004 election could have been due to chance or random error." (Sannolikheten för att två av dessa statistiska anomalier skulle inträffa samtidigt är i storleksordningen en på en miljon. Oddsen för att alla tre skulle inträffa är 250 miljoner till ett. Så långt vi nu inom samhällsvetenskapen kan säga att något är omöjligt så är det omöjligt att skillnaderna mellan förutsagt röstetal och antalet räknade röster i dessa tre avgörande slagfältstater i 2004 års val skulle kunna bero på slumpen eller slumpmässiga fel.)

Efter att ha granskat och vederbörligen underkänt de förklaringar till dessa skillnader som hittills framkommit säger så Freeman: "My purpose in this paper, however, has not been to allege election theft. (...) I have tried to justify the discrepancy as a legitimate issue that warrants public attention." (Mitt syfte med denna rapport har emellertid inte varit att jag vill göra gällande att valet stulits ... utan jag vill motivera varför dessa skillnader är en fråga som behöver uppmärksammas i offentligheten.)

Och hans avslutande ord i rapporten är: "Systematic fraud or mistabulation is a premature conclusion, but the election's unexplained exit polls discrepancies make it an unavoidable hypothesis, one that is the responsibility of the media, academia, polling agencies, and the public to investigate" (Systematiskt bedrägeri eller felräkning är en förhastad slutsats, men de oförklarade skillnaderna mellan vallokalsundersökningarna och de räknade rösterna gör detta till en ofrånkomlig hypotes, som det är mediernas, den akademiska världens, valmyndigheternas och allmänhetens ansvar att undersöka.)

Det senaste av intresse som jag snappat upp i rösträkningsfrågan är att två oberoende presidentkandidater försöker att den juridiska vägen få fram en omräkning av alla rösterna i Ohio. Sedan ett distrikt (Delaware County) lyckats få en domare att temporärt sätta stopp för en omräkning just där har enligt en artikel i *Washington Post* (www.washingtonpost.com) (1 dec) John Kerrys kampanj också engagerat sig i frågan. Och Kerrys advokat i ärendet Dan Hoffheimer sa till *Washington Post* "If there's going to be a recount in Ohio (...) it should be a full, fair and accurate recount." (Om det kommer att bli en omräkning i Ohio ... så skall det vara en fullständig, rättvis och korrekt omräkning.)

Och det är väl ändå en rimlig begäran.